

Latweeschu Awises.

No. 33.

Treschdeenâ, tanni 16. (28.) Augustâ.

1867.

Latw. awises libds ar basn. un ffohl. sinna hm malka par gaddu 1 rubl. f., par pusgaddu 60 kav. f.; — las Latw. awisehm gribb afsuhtit kahdus rakhtus waj sinna s, lai tohs nodohd **Rihgâ** pee „Dr. Buchholz, gr. Alexander-Strasse Nr. 18“ un arri pee Daniel Minus, teäteras un wehwera-eelas stuhri; **Zelgawâ** waj pee Janifchewski Latw. awischu nammâ, waj pee „Pastor Kupffer, katholische Strasse Nr. 19“, — jeb lai paschan Latw. awischu rakhtitajam afsuhta ar to adressi: „Pastor Bierhuff, Schloß Pastorat bei Riga.“ Latw. awises warr apstelleht waj pee augschâ minneteeem fungeem, waj arri pee wisseem mahzitajeem, ffohlmeistereem, pagasta-teeefahm, las wiffi fchi teel luhgti us preefschu to isdarriht, la libds fchim. Kas apstellehs 24 eksemplarus, tas wehl weenu eksemplaru dabvuhs klagt bes malkas.

Par sinnu.

Lihdsschinnigs Latweeschu awischu nams no Eggingka namma taggad irr pahrzeltis barona v. Henkinga kunga nammâ tanni paschâ leelajâ eelâ, eeschkehrsi prettim Pastes eelai tanni nammâ, kur wirs wahrteem redsama ta schilte „Latweeschu awischu nams“ un kur zaur wahrteem ja-eet taisni us ehebergi.

Rahditajs: Politikas pahrfkats. Dschadas sinna s. Franzija un Wahzsemme. Gordon Kunning, tas lauwunahwetajs. Slapja laika dseefma. Dimants. Relahgs seena klespis. Mihkla. Wisjaunakahs sinna s. Sluddinaschanas.

Politikas pahrfkats.

Frantschu keisars riktrigi Austrijas keisari Salzburgâ apmeklejis. Cenaidis starp Frantscheem un Pruhfcheem rahdahs us kahdu laiku apkluffis, kamehr Bismarck ihst atrakstijis, ka Frantscheem nebuht ne-essohht brihw Schleswigas leetas starpâ jauktees. Frantschu awises taggad arween' wairahl sahlf saprast, ka winna hm ne-iddohfees to darbu ispohstih, kas pehrn' zaur Pruhfchu affinim wiffai Wahzsemmei par labbu padarrihts, un Frantschu krohna awises turklaht pahrpulst ar faldeem meera wahrdeem, kamehr **Pruhfis**, lai gan fmaididams, tomehr bischkin ta ka sohbus rahda. Kehninsch tanni 3. Augustâ pawehlejis, ka **Seemet-Wahzsemmes** beedribas rahti, prohti wiffu sabeedrotu waldineeku suhtiteem tanni 15. Augustâ jasanahl Berlinê, tur tohs liku-

mus apspreeft, las scho rudden' Seemet-Wahzsemmes parlamentam jazek preefschâ, jo arri to parlamentu drihs atkal safauks lohpa. **Italeefchi** arween' wehl us Napoleõnu launu prahtu turr, lai gan fchis fazzijis, ka generalis Dumont bes keisara sinna s Rohmâ saldateem schahdas, tahdas leetas eestahstijis (fl. Latw. aw. Nr. 31 un 32). Sahlf runnaht, ka Napoleõns ar pahwestu zaur to paschu generalu Dumont norunnajis, ka tas pahwesta saldatu pulks, kas no sweschu semmju laudihm salassihhts un kam taggad til 1500 saldatu, effohht japawairo libds 3000 saldateem, un ka Rohmas waldibai us preefschu buhshoht brihw, teem saldateem, kas behg, pakaldsihtees par paschas Franzijas rohbeschahm. Italias waldiba tam stipri gribboht prettirunnaht, ka Frantschi tomehr atkal Rohmas leetas sahloht eejauktees starpâ, lai gan pret Italias kehina apnehmufchees, ka to wairs nebuhschoht darriht. Italias ministeris Ratazzi, kas zitreis bij leels Napoleõna draugs, taggad arween' wairahl no fchi sahloht atkahptees, un winsch tam Italias suhtitam, kas libds fchim Parisê Italias kehina weeta runnaja, wairs ne-

gribboht laut eet us Parisi. Schim substituam irr wahrda Nigra, un Napoleons scho mihlejoht. Matazzi taggad tahdu substitu gribboht stelleht us Parisi, kas Napoleons nam til warren nepatiks, ka lai schis warretu noptast, ka Italeeschji wairs leelu draudsbu neturr ar Franziju. Bezzijs Garibaldi arween' wehl fluffam taifotees Rohma eelaustees un pahwesta waldibu apgahst. — **Turku** sultans, mahjas pahbrauzis, fazzijis, ka winsch tannis kristigas semmes, kur bijis, dauds ko redsejis un mahzijeis, un ka sawu walts buhschanu un leetas katra wihse us preekschu gribboht isskaidroht un pahrelabboht. Tee kristigeer waldineeki winnu labbi un gohdigi effoht usnehmuschi, tad winnam nu arri peenahkotees, pehz winnu padohma un preekschihmes darriht. Kandija atkal duhschigi Greeki teem nelaimigeem, apspeestee laudihm palihga nahkufchi un lai gan Turki prettirunna, tomehr kristigu walshu fuggi tur nahk un eet, Kandioschu seewas un behrnus isglahbt no Turku naggeem. Kandioschi wehl turrahsk la wihri, un Turku generals Omer Pascha no sawa ammata gribboht atluhgtees talabb', ka winnam neisdohdaks Kandioschus ta uswinneht, ka apsohlijees. Turki gan arween' raksta, ka Kandioscheem jau gals flahst. — **Asija**, **Pakkal-Indija** Frantschi jau labbu laiku atpakkal Anames keisarim ar warru no nehmuschi labbu leelu semmes gabbalu Kokinkinas walsti; taggad Frantschu gubernators, admirals de la Grandiere us paschu lantschu luhgschanu, atkal panehmis 3 gubernijas un tur issluddinajis, ka Appalksch-Kokinkinas 6 gubernijas taggad Frantscheem peederroht un paliksoht. No **Mexikas** nahk sinna pehz sinnas, ka Pruhshu substituam, baronam von Magnus effoht isdewees, no Juarez isdabuhht keisara Maksimiliana libki. —

Daschadas sinnas.

Minsk gubernija taggad arri koleras sehrga plohsaks.

Kronstätt bij abraukufchi kahdi 6 Sweedru karrak fuggi. Tee fuggu offizeeri isnahkufchi mallä, tanni 26. Juli winni apmeklejuschi keisara zeemu (Zarskoje felo) un Pawlowsku, tanni 27. Juli kontr-admirals firsst Galizin winnus usnehmis ar brangu maltiti un wakkara aibraukufchi Peterhofa, kur leela lantschu-islusteschanahs bij redjama.

Warschawa ta skahde, kas zaur Weiffeles pluhdeem notikluse, irr aprehlinata us 111,964 rubt., tas til pascha pilsehta, us semmehm ta skahde wehl leelaka. Kolera tur arri wehl lautinus arween' jo stipri mohja; libds 28. Juli pawissam bij faslimmuschi 4630 zilw.

Herzogshofes frohna pagastateefas preekschsehde-tajs Jahne Nuring Kursemme us ministeru komitejas spreedumu tanni 20. Juni no Keisara pagobdinahts ar sudraba medalji par lohti uszigtigu deeneschannu.

Peterburga pawehlehts, ka schogadd' abholus nebuhs sahkt pahroht ka zittos gaddos tanni 6. Augustä, bet til tanni 30. Augustä, jo schogadd' winni nebuht ahtrahk newarroht gattawi tapt. No nu darrihs fallu abholu draugi?

— Keisars pawehlehts, ka tee saldati, kam tanni 1. Januari 1868 pilni 15 gaddi buhs isdeeneti, wehl schinni Augustä lai ar billeti teekoht isslaisti us mahjahn bes ihpaschi nolikta laika, un ka tee saldati, kas pehz jaunu saldatu isdallischanas pulkos atleekahs pahrahki un kas jau wismasahk 11 gaddus isdeenetuschi, us kahdu laiku arri teekoht isslaisti us billeti.

Iweres gubernija Juni mehuesi eesahkoht pee sirgeem, leeleem lohpeem un aitahm gaddijees Sibirijas mehriis, un ar scho breefmigu sehrgu tur kritufchi 2834 sirgi, 443 leeli lohpi un 101 aitas. Turklahst ta flimmiba peelihpa kahdeem 200 zilwekem un 32 no scheem arri apmirruschi.

Widsemmes Jaunpils-draudse tanni 6. Juni bijufchi dseedataju swehtki, kur 20 wihru kohris libds ar kahdeem 20 skohlas behrneem jauki dseedajufchi.

Ar **Rihgas-Dinburgas** eisenbahni tanni laika no 1. Januara libds 23. Juli braukufchi zilweki:

	I. Klasse.	II. Klasse.	III. Klasse.	Pawissam.
no Rihgas	1,814	6,345	46,594	54,753
us Rihgu	1,582	5,870	34,859	42,301

Rihga tanni laika no 22. libds 28. Juli ar eisenbahni prezzes eeweddufchi 69,838 pudu un isweddufchi 167,636 pudu.

— Libds 5. Augustam 1167 fuggi bij isgahjuschi un 1282 fuggi bij eenahkufchi.

Us **Berlini** brauzoht grasam Bismarkam nelaimenotikluse. Beidsama stanzija preeksch Berlines weens no Bismarka libdsbrauzejeem, no waggona iskahpdams, pakkal fewihm waggona-durwis ahtri aismetta zeet, neapstattijees, ka gras Bismarks labbu rohku bij peelizzis pee durwja stendera. Pirksti grasam tappa fatrekti; fahpes tanni brihdi effoht bijufchas jo breefmigas, un libds schim Bismarks wissu to rohku wehl newarroht bruhleht. Dakteri gan zerrejoht, ka ahtri to wainu warreschoht isahrsteht.

G. B.

No **Amerikas** raksta, ka tur nesen James Waterfoss lunga gaspachai weena reisa tschetri dehli peedsimmuschi, kas wissi dshwi un wesseli un kates swerroht 6 mahzinas. Sennahk atpakkal jau schi patte gaspacha trihs dwihnus dsemdejusi, prohti ikreises diwi dehlus, tad nu isnahk, ka schi augliga seewina gadda

laikâ — feschus dehlus dsemdejusi. — Buhâ gan jalubds: „Deemin, dohdi gan, bet ne til dauds!“

No Seemel-Amerikas arri raksta, ka tur stary wifseem kaufmanneem gan Nu-Yorkas kaufmannis Mlekanders J. Stewarts, buhs tas wiffu baggatajs; jo winna eenahfshana us 4 millj. 71 tuhfl. 256 dollareem effoht aprehkinata. Ikkatru deenu Stewarts eenemmoht 15 tuhfl. 615 Pruhfchu dahlderus, tad winna kaptals, par 5 procentem aprehkenahs, par wiffam buhtu pahri par 113½ millj. Pruhfchu dahlberi. — Tâ gan no schi baggata wihra warr teikt: „Tas sawu aitiau ihstâ fakkumâ weddis, un no tahs baggatu willu warr zjept!“

Rohmâ taggad usturrahâ Turku prinziâ Mustafa Pascha, kas leelu balli Rohmâ istaisijis, kahda tur wehl nau redseta. No Nizzas un Genuâs pilsehteem prinziâ puffed lizzis pahwest, ar lo wiffas treppes un preekshnammus ispuschoht un kas 30 tuhfl. mahzinas sterling makkajuschas. Katra dahma, kas us balli nahfusi, dabbujusi dimanta almini, kas dauds frankus makkajis. C. J. S.

Franzija un Wahzsemme.

Jau agral schinnis lappinâs (Nr. 31.) par to esmu runnâjis, ka Franzija ilgus gaddu simtenus Wahzsemme grohshôs turrejusi un mohzijusi un ka tas zaur to notizzis, ka Wahzsemme 300 walstis bija isschirta, zaur lo Franzijai kreetni newarreja prettiturretees. Wahzsemme zaur to ween warreja swabbada tikl no Franzijas, kad tahs masahs walstis fakalla lohpa, zaur lo Wahzsemmes speklam wajjadseja wairumâ eet. Tas nu taggad pa dallai no Pruhfchu waldischanas isdarrihts, kâ lassitaji sinnahs. Pruhfchu semme dauds leelaka palikkusi, nu irr ta ihstâ Wahzsemme. Bet Franzijai un Napoleönam nekahda labba prahta newarreja buht, kad redseja, ka Wahzsemme stivrinajahs un ka tadehl Franzijai us preekfchu wairs ne-isdohfchootes, kâ warmaka pret Wahzeem isturretees. Tas Napoleönam til reebigs bija, ka jau gandrihs Lufsemburgas dehl karsch stary Wahzsemmes un stary Franzijas buhtu isehlees.

Taggad gan sinnamâs irr meers. Bet lai gan Parise un Berline, abbeju semmju pilsehti, isleekahs kâ leelas draudfenes un lai gan Napoleöns Pruhfchu kehniu un winna pirmo ministeri Bismarku Parise ittini mihligi un ar wiffu gohdu fanehmis, — tad tomehr nekahdas galwofchanas nau, ka meers pee drihsuna nepalikfchoht par affinainu karru. Jo Franzija ne muhscham ar labbu prahtu no ta ne-attahpsees, ka tai tas peederer kâ ammats, Wahzsemme grohshôs urreht. Tad ween Franzija no ta attahpsees, kad no

Wahzu karraspehka buhs uswarreta un falausta. Wahzsemme attal taggad manna pee sewis, ka stipraka palikkusi un tadehl nekad ar labbu prahtu no Franzijas wairs nelikfees grohshôs turretees. Tad nu laikam leelgabbaleem pehdigajis spreedums buhs jaspreesch.

Tanni Lufsemburgas stribdinâ Pruhfchi Napoleönam til tahl paklaussijuschi, ka sawam karraspehkam is Lufsemburgas likkuschi isheet ahrâ. Zaur to Napoleöns attal drohshahks palizzis. Tadehl newarru wis tizjeht, ka Bismarks schinni leetâ gudri isturretees.

Turklaht nau ja-aismirst, ka Bismarks lihds schim ar Franziju lepnu, drohfschu wallodu runnaja. Pruhfcheem Wahzsemme netruhfti eenaidneeku, ihpaschi tannis walstis, ko sewihm peekalluschi klaht. Schee eenaidneeki zeeta kluffu un nekusteja, kamehr Bismarks ar Franziju lepnu un drohfschu wallodu runnaja. Bet kad nu Bismarks taggad paleek tahms kâ jehrs un paklannahs (?) preekfch Franzijas, tad arri Pruhfchu eenaidneeki, ihpaschi Deenwid-Wahzsemme, jaunu zeribu un drohfschibu dabbujuschi un wairs newihfcho staigahht pa Pruhfchu zelleem, bet pa saweem paschu zelleem. Schee eenaidneeki taggad Pruhfcheem wiffadas leetas pahrmett. Winni arri Pruhfchus apfuhds ka zaur to tehwasemmi effoht nodewuschi, ka sawu karraspehku no Lufsemburgas effoht aistradijuschi. Ja tad nu us preekfchu Pruhfcheem sawu spehku par Wahzsemmi, ihpaschi par Deenwid-Wahzsemmi, ne-buhs saudeht, ta winneem attal jarunna skaidra, lepna, drohfscha walloda. Bet kad Pruhfchu waldischana kâ darrihs, tad attal drihsal jabihstahs, ka karsch iszelschotees stary Wahzeem un stary Frantscheem.

Arri tas drihs par karrâ eemesli warr palikt, ka Pruhfcheem weena dalla no Schleswigas, prohti ta dalla, kur wairal to Dahnu ne kâ to Wahzu, Dahneem ja-atdohd. Ja tas ar meeru un ar wiffu labbu nenotiks, ja stribdinsch iszelsees, ta sinnamâs Franzija stahwehs us Dahnu pussi, un tad attal drihs karsch warr iszeltees.

Tee Wahzsemmes waldineeki, kam walstis Pruhfchu semmei peekaltas, tee arri pee schihs leetas gauschi wehrâ nemmami. Kad islikkabs, ka nu karsch bubfchoht, tad winni jau bij faldas zerribas pilui, ka attal palikfchoht par waldineekeem. Waj tad to gan warr dohmaht, ka winni meeru turrehs, ja teescham karsch iszelsees stary Wahzsemmes un stary Franzijas? Un waj tad Frantschu, Austreeschu un ir paschu Wahzu awises schohs nozeltahs waldineekns wehl nefamuffina?

Kamehr Austrijas keisars par Ungarijas kehniu tizzis krohnehts, tamehr Austrija, kâ leekahs, arri attal dauds drohshaka palikkusi un sawu wezzu prettibu

pret Bruhscheem atkal sahlt parahdiht. Austrija jau no fenn laikeem griib buht ta pirma walts Bahzsemme un Bruhscheem to wirsrohlu negriib wehleht. Schih's leetas dehl deewsgan affinainu kareu bijufchi starp Bruhscheem un starp Austreescheem, ihpaschi starp Bruhschu leela lehnina Fritscha un Austrijas lehninenes Marijas Teresijas. Austrijas awises taggad leelahs warren lohti, ka Austrija effoht ta ihsta walts, kas Bahzsemmeekem brihwibu warroht gahdabt un kas Bahzsemmi un wissu pasauli warroht pasargabt pret Bruhschu semmes warrmazibas.

Franzija taggad wissi laudis til stipri publejahs ar to leetu-strahdischanu un pascham Napoleonom arri darba bij deewsgan, wissus tohs lehninus un waldineekus pa gohdam apweizinaht un usnemt, ka nebij wallas, ar karradohmahm publetees. Zittadi Franzijas waldischana laikam gan buhtu mannijust, to zitreisejs Hannoveres lehninisch strahdajis. Prohti winsch Frantschu awischi isdewejeem par to leetu naudnu maksajis, lai Frantschus samuffina us kareu pret Bruhscheem. Ja awischneekeem no Franzijas waldischanas arri us preekschu tiks pakauts, tahdu netiklu darbu strahdabt, ta' jo drihs karsch warr iszeltees. Baj Kreevnu Keisarim un Sulantes waldischana i ohtrereis isdohsees, to kareu aplussinaht? To tad ween warr zerreht, ja Turzija sakrittih's, kas, ka rahdahs, jo drihs notiks. To tad Franzijai darba deewsgan buhs Turzija, ta ka wallas ne-atliksees Bahzsemmi aptarroht.

Bet beidsoht tomehr weenreis affinains karsch iszelsees starp Bahzsemmes un starp Franzijas.

R. Gordon Kunning, kas lauwunahwetajs.

(Lauwu jatts Deenwid-Afrika.)

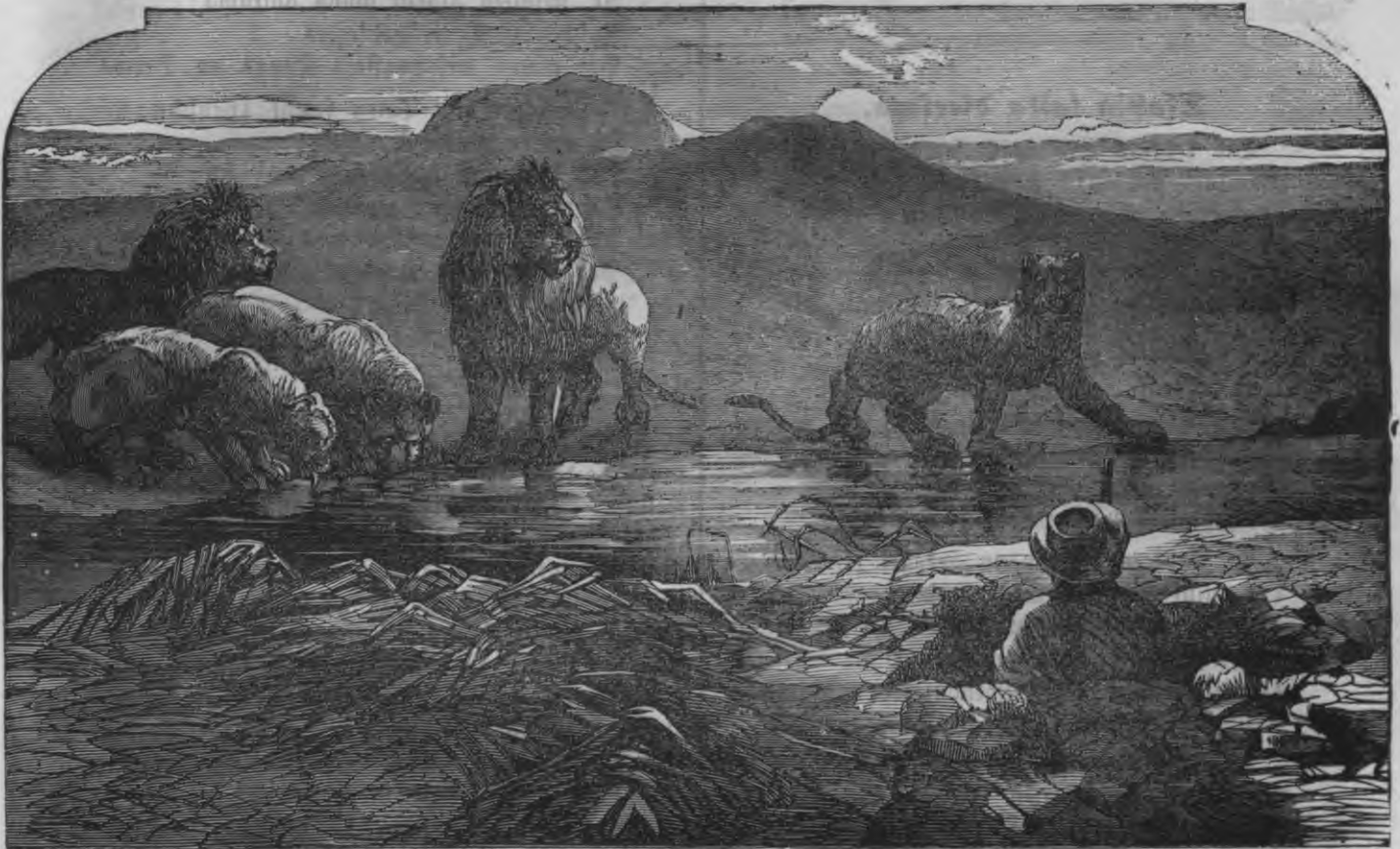
Schi zilwela leelakajs preeks un leelaka luste bija lauwujatts; mehs winnu eeraugam Deenwidus-Afrikas tukneschds, ka winsch tur drohschi un weikli sawam meddijumam pakkal dsennahs. Matti zellahs stahwu un sirds pulst stipraki, kad til winna stahstus par winna jattsnotikkumeem klausamees. Winsch pat's isteiz, ka winsch apnehmees dsillaki Afrikas widdu eelaustees, ne ka zitta kahda mahzita zilwela kahja nahkusi; tur winna puhlinam atraddahs baggati lohmi, tur winsch usgahja daschas, dabbas-prattejeem lihdi schim nepasistamas leetas, kas nu zaur winnu gaisma nahzo. Pa kalneem, eeleijahm, grawahm un krahmeem kahpdams, winsch kahda walkara nonahza pee weena beesfa mescha. Tur winsch ar sawu palihgu

paslehpahs kahda bedre, ho winni abbi netahlt no weena masa dihka israkka. Sch'e nu ar winna pascha wahrdeem stahstisim tahlahl.

„Kad saule nogahja, tad no mescha pee uhdens isnahza diwi stalti jauni lauwas un leels pulks zittu mescha swehru (pallahs). Us to smuffako no scheem pehdigeem es schahwu. Nakti es ar sawu palihgu walteju pee uhdens. Ittin drihs isnahza dsert weena melna rinozerus-gohws un aistezeja ar diwi lohdehm meesas. Pa tam pehz ihfa laika pee uhdens isnahza diwi baltas un diwi melnas rinozerus-gohwis. Mehs abbi us reis sibbinajahm us to smuffako no melnajahm; manna lohde winnai eeschahwahs plezza, winna aistkrehja 150 sehls un nokritta. Pehz pusstundas nahza treschojs wezs rinozerus, apohstija tohs diwi noschautohs un tad gahja pee uhdens. Mehs sawas slintes atkal abbi us reis laidahm walka, winsch aistezeja 150 sehls un arri bija pagallam. Ar scheem jatts-augeem pilna meera buhdams, preeksch schih's nakti jakti noboidsu. Nahkoseha walkara tee turrenes eedshwotaji jau diwi no teem noschautem swehrem, kas pascha zella pee uhdens gulleja, bija aissnesschi. Drescho winneem us mannu pagehrescham turpat wajadseja atstahlt; schis gulleja us plikku pakalnu, pretti mannai walts-weetai, un es zerreju, ka schis daschas lauwas no mescha iswilschoht. Dapehz es apnehmohs atkal scho nakti walteht. Kad walkara krehsla bija suddusi, tad es nogahju manna paslehyta weeta, man par beedreem nahza lihdi mans palihgs un diwi eedshwotaji, kas wissi ar manneem lauwsunneem (Wilku un Bokseri) paslehpahs zitta alla; ja gadditohs, ka es kahdu lauwu eewainotu, ta' scheem wajadseja winnam pakkadsihtees. Kad es pee uhdens nonahzu, tad tuhlin us pakalnina eeraudsiju leelu pulku dsihwu raddijumu, kas wissi ap to noschautu rinozeru bija falassijuschees. Mans palihgs teiza, ka leels pulks zeburu pee awota nahkoht dsert. Es winnam atteizu: „ja“, bet es ittin labbi sinna ju, ka zeburas nepulzesees pee rinozerus maitas. Sawu alla es deklus un kiffenus ahtri nostahdiju pee mallas, slinti nolikku pee zauruma un tad nomettohs us flattischanohs. Debbejs bija skaidra un mehness spihdeja til gaischi, zil to ween warreja wehletees. Starp teem swehrem redseju seschus leelus lauwas, kahdas 12 jeb 15 hienes un 20 lihdi 30 schakalus, kas wissi pee rinozerusu maitahm apstahjuschees, no schihm griibbeja barrotees. Lauwas sawu maltiti apshda meerigi, bet hienes un schakali plehsahs pee katra kumosa un zits zittus dsinnahs ap teem noschautem swehrem, kautdami, brehdami un nurdedami bes mitteschanahs. Qikkahs, ka hienes no lauwahm nemas nebaiditohs, kaut gan winnas scheem aissween zellu greesa. Bet

hiënes scheem tomehr fastappa us nepeeklahjigu wihs; kad lahds no lauwahm wehlati pee kaula tikka, fo hiënes jau bija apkrimtuschas, tad schihs smeedamees nostahjabs winneem blakkam. Pehdigi israhdijs, ka lauwas jau buhtu pa-ehduschi. Galwas lepni us augschu pazehluschi, winni wiffi sahka nabht pee uhdens. Pehz diwi minutehm weens no winneem pa-

lauwas manni paschu bij eeraudsijusch. *) Weena wezza lauwwi mahte, kas teem zitteem par weddeju ar ween' preekschâ gabja, bija manni sa-ohdusi un galwu augstu pazehlusi, ar uggunigi mirdsedamahm azzihm us manni skattidamees, ar asti gaisu siddama, ta winna nahza gar uhdens mallu un, ka rahdijs, labriga ar manni eepasihytes un arri manni apkampt.

greesa galwu us manni un peenahza tuwahk; schim us pehdahm nahza ohts un pus minutes wehlati tee zitte tschetti. Jau zittas jaktis es to weetu biju eesihmejis, kur swinni mehdsâ dsert, un talabb' uswilku manna kreisa stohbra gaili. Wiffi sefchi lauwas ittin stalti pa akmnainu zellu gabja pee uhdens, lihds kamehr lahds 50 fohkus no mannis palikka stahwoht; schè winni wehl'weenreis apskattijabs, waj winneem lahds breefmas nedraudejoht. Weens no winneem istteepa sawus warrenus lohzeklus un nogullabs us flinti, zitti gabja tahtahk un schis turreja wakti. Kâ jau biju dohmajis, ta notikka. Wiffi lauwas lehdns fohlôs nostagaja pee dserramas weetas. Trihs no winneem galwas bija nolohzijusch un flanni strebba uhdeni, kad patlabban mans palihgs dohmaja wajadstigu effoht, sawu nesmuflu galwu rahdiht. Es winnu lehnâm aprahju, bet arri turklaht smanniju, ka

Man jaseezina, ka, lai es aan jau daudsreis breef-mahm azzis biju kattijees, schoreis schauschalas manni pabrnehma. Tik apdohmiba un ahtra apferschanabs ween manni warreja glabht, man wajjadseja lauwas mahtiti noschaut, ihvaschi ar tapebz, ka tee zitte manni wehl'nebij eeraudsijusch. Es mehrkeiu us winnu. Winna manni redseja kustam, apstahjabs un liffabs jau us lehzeenu fataifotees; es sibbinaju us winnu un lohde tai weenâ plezzâ eelihda un pa ohtu atfal abrà. Breesmigi kaukdama winna leelôs lehze-nds aisbehdsa, pawaddita no saweem 5 beedreem. Tik tad, kad lihds mescham, man ais mugguru bija nonahkuschi, winni apstahjabs, warrubht dohmadami tur sawu eenaidneeku atrast. Pehdigais lauwa atgreesabs un skattijabs us manni. Schim aiskubtiju sawa ohtra stohbra lahdiu, bet netrahpiju. Man palikka

*) Schis azzumirtis bild' nosihmehts.

bait, es usmannigi klausijohs un dsirdeju, ka lauwas mahtite tanni pascha weeta ta ka nahwes zihnischanâ kauza un smilksteja. Par minuti wehlahf tee peezi lauwas atkal gar mannu bedri zaur uhdeni dewahs pee rinozerus maitahm. Es sawus sunnus palaidu us winnu pehdahm, gabju winneem pakkat beesumâ un tur netahf lauwas mahtiti atraddu jau nosprahguschu gultohf.“ —

—n—

Slapja laika dseefma.

Tas sehklas grandinsch semmê isnihkft,
 Itkatrajs stahdinsch pabeidsahs,
 Ta labbiba us laukeem noslihkf
 Un truhkums mums klahf tuwojahs.
 Apschehlojees, apshehlojees
 Par mums Tu stiprajs debbes-Deews.

Tee lohpiini pa laukeem brehka;
 Teem uhdeni ween jadsihwo.
 Tas jehrinsch uhdens pelkês lehka,
 Was schahwehs to, kas fildihs to!
 Tee lohpu barri sanz pateef:
 Apschehlojees par mums ak Deews!

Ar slapjeem spahrneem aplahf skraida
 Tee putni appahsch mahkoneem,
 Tee siltu faulit' gaidiht gaida
 Un slehpjajs appahsch pajunteem.
 Tee tschirkt un brehç isbihduschees:
 Apschehlojees par mums ak Deews.

Tas arrajs skummigs eet us lauka
 Apsflattihf sawu maistiti,
 Winsch nopubschahs un rohkas schnauga,
 Râ wihrs, kam behrni laupiti.
 Apschehlojees, apshehlojees
 Par mums Tu stiprajs debbes-Deews.

Mums rudsu druwas newarr eebreest
 Un waffarejs mums nihzin nihkft.
 Mums feenu pluhdi steidsahs aismest
 Un papuwe kâ skribni slihkf.
 Apschehlojees, apshehlojees
 Par mums Tu stiprajs debbes-Deews.

Gan mehç to sohdu pelnijuschu;
 Daudf gaddus, pilnus swehtibas
 No Lewis effam dabhuuschu,
 Bet mums Tew pateift aismirsahs.
 Apschehlojees, apshehlojees
 Par mums Tu wiffuschehligs Deews.

Istteep jel Lawas mihtas rohkas,
 Aistreeç tohs leetus mahkonus,

Lai eebreest muhsu wahrpas, rohgas,
 Dohd jaukus, faufus laizinus.
 Apschehlojees, apshehlojees
 Par mums Tu shehligs, mihtligs Deews.

Kungs, kas Tu laiwâ wairç nesnaudi,
 Bet ween'mehr effi nomohdâ,
 Tew sinnami irr muhsu gaudi.
 Ak, steidses glahbt muhs ahtrumâ!

Apschehlojees, apshehlojees
 Par mums wissangstajs Kungs un Deews.

Leez' spihdeht Lawu faulit' spohschu
 Us muhsu wahju druwinu;
 Tad dabbusim mehç sirdi drohschu
 Un peetiksim ar masumu.
 Apschehlojees, apshehlojees
 Par mums, Tu mihtajs Tchwç un Deews.

Fr. Mehton.

Dimants.

„Sanzi-dimants“, no ka dauds ko sijn stahstihf, ne fenn no Bombajas us Wahzsemmi effohf atwests. Schis dahrgajs akmis rohku no rohkas effohf gabjis, lihds 1497 Portugales kehniensch to nopirçis un pehç 10 gaddeem baronam de Banzi atkal pahrdewis. No schi kunga akmimim tas wahrds dohts. Banzi kungs to dimantu suthijis Frantschu kehniinam; bet kad nu schi dahrga akmina nesseju laupitaji atstahja, tad winsch zittadi akmimi nesinnaja glahbt, kâ to noriht, un kad nu laupitaji to nosittuschu, tad to dahrgo akmimi winna eekschâs atradduschu. Behç laikôs Galantes kehniensch Jehkabs II. to akmimi turrejis sawâs rohkas un pehç to Frantschu kehniinam Ludwikkim XIV. pahrdewis par 25,000 mahzjinahm.

Kad Frantschôs iszehlahs nemeers, tad arri schis dimants pasuddis lihds ar zittu dimantu, ko par „sillo dimantu“ sanz. Sillajs dimants wairç neparahdijahs, bet „Sanzi-dimants“ gan. Sanzi-dimantu Frantschu keisars Napoleôn's nopirka un pehç pahrdewa Kreewu firstam Demidowam.

Schis „Sanzi-dimants“ sverroht 53½ karatus un effohf bumbeeres leelumâ, isflattotees arri kâ bumbeere un effohf 20 lihds 30,000 mahzjinahs wehrtibâ.

G. F. S.

! Melahgs seena flehpis.

Lassiju Wahzu awisês schahdu notikkumu: Rahds semneeks ne tahf no Znâimes, Behmijâ, ne fenn atpakkat sawu kalpu us schlubni suthijis pehç seena

preeksch firgeem. Bet ilgu laiku preeksch ta wiffi, kas schkuhni gahjuschi eekschâ, waj garram, nejauku smalku bij faohduschî. Kalps schkuhni eegahjis, pee feena pants peestahjâs un ar abbaam rohlahm leelu klehpi fanehma. Bet tilko feena klehpi us augschu zehla, tē it breefmiga smalka tam eeskrehja deggunâ, un ar sawahm rohlahm tas kahdu sweschu leetu feenâ dohmaja atraddis. Winsch flattijahs us to weetu, no kurrenes feenu bija nehmis un — tē arri tas tã sabijahs par to, ko tur redseja, ka tuhliht istabâ eebehdhis nogihba un gar semmi nokrittis til wehl ar rohku rahdija us to schkuhni. Saimneeks dohmaja, ka laikam tur effoht saglis, un tapehz labbu rungu un ohtru kalpu lihds panehmis, dewahs us schkuhni. Pee durwihm athahkuschî, tee faohda jo stipru lihka smalku, un kad peegahja pee feena pants, tad atradda tee kahdu pusfaturhdejuschu Pruhshu saldata lihki, kas pilnigâ mundeerinâ un ar sohbinu pee fahneem tur gulleja. Flinte nezil tahlu gulleja feenâ. No drahnahm tikkai kahdi luppâti bija pasihstami, zits wifs bija sapumis. Galwas mattus atradda kahdus pahri sohkus no lihka; warrbuht, ka kalps feenu nendamis tohs bija lihds ispluhjis. Lihkis tuhliht tappa aprakts; un feens, us ko tas gullejis, fadedsinahts.

Par saldata nahwi dohma, ka winsch laikam ar koleras fehrqu zihnidamees feenâ effoht eelihdis un tur nomirris feena laikâ, un kad nu ohtra feena pants us to bij uslikta, tad arri ahtraki ne-apmannija, pirms ta bija pabrufketa. Tas kalps lihki atradams tã bija fabaidijees, ka tas drihs eekritta karstuma gullâ un ohtrâ deenâ nomirra.

J. S.

Wihla.

Lehtinsch manni korrâ raïda
Pats tupp mahjas istabâ,
Mahte man jau ahtrâ laïda,
Tilko patte peedsimma.

Kas tee tahdi wezzaki,
Kas par dehlu — pasakki?

G. F. S.

Wisjaunafahs sinnas.

No Nihgas. Dsirdam, ka Baltiskas domehnu waldibas preekschneeks, stahteraths Schafranow no schejenes effoht pahrzeltis us Samaras guberniju pee Wolgas.

No Konstantinopeles. Sultans par to palizzis it dusmigs, ka patti Franzijas waldiba taggad, Kreewu waldibai lihds, fahloht winnam usceet, lai Kandiju pawissam aidohdohht Greekeem rohlas.

Sultana ministeris effoht fazzijis, ka Turki lihds beidsamam wihram un lihds beidsamam grassim buhschoht prettiturretees, pirms Kandiju aidohdohht. Ko palihds dauds runnaht, kad tomeht pehz teem isrunnateem wahrdeem nespehs darriht.

G. B.

Konstantinopelē gaida, lai Greeki Turkeem karru peeteizohht.

No Salzburgas, 18. (6.) Aug. Scho wakkarschē abrauzâ Frantschu keisara-pahris un no Austreeschu keisara-pahra tikkai fanemts. Abbi Keisari apswেizinadamees sadewahs rohkas un keisarenes butschojahs. Laudis, kas pee bahnhofa klahht bija, kleedsja: „Lai dsihwo Napoleons!“ Augstee weesi tur palikschohht 5 deenas. — Keisari dauds stundas sarunnajuschees weeni paschi; Napoleons arr' ildeenas runnâjis ar Austreeschu ministeri v. Beustu. Ko tur nospreeduschî, kas to dohs sinnaht? Til to netizzam, ka tur kahdu draudsibu buhs zehluschi pret Pruhscheem, kã zitti dohma, jo weena Wahssemmes dalka tak ohtru swescheem nepahrdohs. Til ween par Turku walsti effoht runnâjuschi.

No Konstantinopeles, 17. (5.) Aug. Sultans keisarim Napoleonom nosuhlijis 13 Arabijas sirus un Austreeschu keisarim Franzim Josefam 11.

— 20. (8.) Aug. Wakkars sultans sawus ministerus safauza un ar teem aprunnajahs par jauncem eeweddumeem sawâ walsti. Wiffi lohpa nospreeda, ka walstsrakhti taggad tã buhs eerikteht, ka 10 rakhtkungi teel zelti no Turku tizzigeem un 10 no krittigeem appalschneekeem. Tas irr labs sohlis us preekschu.

No Berlines, 21. (9.) Aug. Pruhshu kehninsch preeksch sawas walsts wajadsihahm palahwis leeneht 24 millj. dahlderu.

No Londones, 21. (9.) Aug. Sche tautasweetneeku sarunnas taggad nobeigtas. Pehdigâ trohna runnâ isteikta ta zerriba, ka meers wehl ilgi buhschoht pastahweht.

No Liwadijas, 9. Augustâ. Keisariska Maještete schodeen fanehma Turku ministeri Fuâd Pascha, kas wakkars atnahza ar weenu gramatu no sultana Jaltâ. Ap pulksten 3 Turku ministeris un winna pawaddoni tikkai luhgti pee Keisara us maltiti.

No Pinksu muischas, 10. Aug. Wakkars schē Zenna meschâ notutreja wilku jakti. Bahrahht par 100 strehlneekeem bija salassijuschees; leelaka dalka no teem bija no Zelgawas. Danni meschâ 3 wilku familijas effoht mittuschas no kahdeem 30 jauncem wilkeem; til 7 wilku behrus gehgeri dabbujuschî noschaut. Zaktejuschi no pulksten 11 lihds 4eem pehz pusdeenas.

—n—

Latw. awischu apghadatajs: Gotthard Bierhuff.

S l u d d i n a s c h a n a s .

Schwittenes pagasta waldischana us-
aizina wissus pee Schwittenes pagasta
peederriqus, ahrpufs pagasta dshwod-
mus, sawas nodohschanas parradā pa-
lilkschas pagasta lohzeklus, lai tee sa-
was galwas naudas un tabbibas par-
radus bei saweschanahs wiswehlaki libds
15. Oktoberim 1867 schein nomalka,
un arri sawas un saweju krestamas sbe-
nems lai schein peeneff, jo zittadi ar win-
neem, ehz silkmeeem darrihs. Turklajt
sinuams teel darrihs, ka schi pagasta
waldischana sawas annata darrihscha-
nas latrā obrdeena Schwittenes pa-
gasta teefas istabā isdarrihs. 1

Schwittenes pagasta waldischana,
tanni 22. Juli 1867. (Nr. 59.)

Pagasta-wezz.: Meschawill.
Stribweris: A. Schmöling.

Krohna: Seffawas tirgus schogadd
taps noturrechts tanni swehrdeena un
pirndeena **peh3 21. Septemperi.** 2

No Brambergu krohna pagasta-teefas
wissi tee mantineeli tohp usaziniati, kam
no tabs Teffatu mahjās nomiruschas
meitas Karlines Subaw kahdas prassi-
schanas buhtu, lai tohs libds **2. Sep-
temperi** f. g. usdohd pee schihs pagasta-
teefas Pjalzgrases muischā, jo wehlaki
ne weens netils peeneimis, ned3 klau-
sibts. 1

Pjalzgrasē, tanni 5. Augustā 1867.
(Nr. 293.) Preekschschd.: Kronberg.
(S. W.)

Rabbi strahdatas rijas-maschines
un melderā seetus arween' warr dab-
buht Jelgawā, Kattrihnes eelā Nr. 14
pee addatu raišitaja meistera 2

J. Rosenberg.

Daschada leeluma skohlas behrnu
tahfeles un griffeles krahjumu, ka
arri tehrauda spalwas preeksch ral-
stischanas par lehtalo tirgu peedahwa

Friedr. Leonh. Kupffer,

Jelgawā, leelajā eelā. 1

 Wisseem par sinuashanu
schē teel isfluddinabts, ka
es libdschimign „Schwollmanna“ ma-
terial-prezzu bohdi ni sawa wahda „No-
bert Schmidt“ esnu usnehmis un par
Rihgas wislehtalo tirgu pahdohdu wi-
fadas swarru prezes, kā: zulkuru, sbe-
rupu, kaffeju, tebju, rihfus, rofines, ko-
rintes, mandeles, stehkeles, swezzes,
anilu febrwes u. t. pr., arri wiffadus
zigarus un smalku tabbaku; tāpat wehl
Jamalkas rummu, araku un wiffadas
sortes wihna no „Zeldt un Lundmanna
wihna pagraba Rihgā.“ Wiffas libds-
schinnigas Schwollmanna kundes es it
ihpafchi lubdsu, lai to wimam parah-
ditu usfizzibu arri manim nowehle, jo
wissus ar ittin labbu prezzi apfoblohs
ustizzigi apdeeneht. 2

Robert Schmidt,
Jelgawā, Leelajā eelā.

Friedr. Rufasa grahmatu bohde Jelgawā,
Pils-eelā Nr. 11 un 12,
illkatru brihdi warr dabbuht scho grahmatu:

Skohlas maise,

jeb
ohtra dalka

Schaga lassischanas grahmatai,

ko ar drangu palihdsibu skohlneekem apgahdajis

Ludwig Weerwagen.

Geseeta malkā 50 kap. sudr.

Tabbibas un prezzu tirgus Rihgā, tanni 12. Augustā 1867 gaddā.

Malkaja par:		Rihgā.		Leepajā.		Malkaja par:		Rihgā.		Leepajā.	
		R.	S.	R.	S.			R.	S.	R.	S.
1/3 Tschetw. (1 pubeu)	rudsu . 300	3	10			1/2 puddu (20 mahz.)	dselses . . .	1	—		
1/3 " (1 ")	kweeschu 425	4	50			1/2 " (20 ")	tabaka . . .	1	25		
1/3 " (1 ")	meeschu 230	2	40			1/2 " (20 ")	schlistu appian	—	—		
1/3 " (1 ")	anfu . 150	1	60			1/2 " (20 ")	schahw. zuhl. gal.	—	—		
1/3 " (1 ")	stenu . 300	3	50			1/2 " (20 ")	krohna linnu . . .	2	50		
1/3 " (1 ")	rupju rudsu miltu	3	—			1/2 " (20 ")	bralka linnu . . .	1	65		
1/3 " (1 ")	bihdeletu 350	3	75			1	muzzu linnu sehllu . . .	12	50		
1/3 " (1 ")	kweeschu milt.	4	50			1	filu . . . 13 " —	13	50		
1/3 " (1 ")	meeschu putrainu	3	25			10	puddu farkanas sahls	6	50		
10	puddu (1 birkawu) seena	450	rub. —	5	—	10	baltas rupjas sahls . . .	6	25		
1/2	" (20 mahz.) sweesta	500	—	5	25	10	" " smalkas sahls . . .	6	25		

No zensures atwehlehts. Jelgawā, 11. August 1867 gaddā. Nr. 108.

Druckahs pee J. W. Steffenhagen un dehta,
(Te klajt peelissims: Wajuzas un skohlas sinas.)

Basnizas un skohlas sinnas.

Weens Kungs, weena tizziba, weena kristiba.

Rahditajs: Sinna. Missiones swehtki. Wibra nopu-
fchanahs. Skohla.

Sinna.

Widssemes zeen. generalsuperdente no Wahzsem-
mes ar Deewa palihgu atkal pahrbrauzis mahjas.
Rihga.

Weens krigis wihts no Sibrijas Ufija, wahrdâ
Ischoo Uslan taggad staiga apkahrt pa Kursemmi
un Widssemmi un no tizzibas beedreem wiensch mihlesti-
bas dahwanas luhdsahs; jo Turki winnam nolaupiju-
fchi wissu mantu. Zaur Galantes konsula stipru aif-
stahweschanu wiensch isglabbees. Seewa un 2 dehti,
9 un 6 gaddus wezzi, winnam palikkuschi Konstanti-
nopelê un patê Ischoo Uslan no Odeffas eefahkoht
isstaiga par wissu Kreewusemme, pee Ewangelijuma
tizzigeem kahdas mihlestibas palihdsibu luhgtees. Win-
nam irr leezibas no missionara Schauffler, kas Kon-
stantinopelê strahda starp Turkeem. Missionara
Schauffler apleezina, ka Ischoo Uslan weens flaides
un tizzigis zilweks. Deemschehl Ischoo Uslan muhsu
wallodu nemahl, wiensch til runna pa Arabiski un
masu leetu Kreewiski. „Basn. un skohl. sinna“ raksti-
tajs winnam weenu sishmiti rohkâs dewis, kas Latwee-
schu wallodâ rakstita, un mihkeem lassitajeem luhdsahs,
lai schim tizzibas beedram, no tahluma atnahkuscham,
arri kahdu mihlestibas dahwanu atmett, ja pee win-
neem eenahktu.

Rohmâ ne-ilgi atrakkal nomiruse weena freileine
von Schwanefeld, kas 5000 dahlderus norakstijuse
preeksch weenas Ewangeliskas skohlas, ko Rohmâ lai
eetaisa. — G. B.

Wahzu awises stahsta, ka 11. Juni Ekternakes
pilschthinâ weena jauna tizzibas beedriba, ko nosauz
par „lehzejeem“ leelus swehtkus noswinnejuſi.
Jau 11. Juni it agri no mallu mallahm gan ratti
pilni ar laudihm, gan kah'neeki us pilschthu srehjuschi
kâ uhdens. Ekternakes pilschthinam, kam til 4000
eedschwotaji, nu wismasahl 20,000 sweschki bij pee-
nahkuschki klast, gan tahs lehzeju tizzibas lohzeeki, gan
skattitaji. Pehz noturreteem Deewa wahrdem ta lehl-
schana eefahkusees, kas no wulkstems Deem ribtâ duh-
reja lihds Zeem pehz puſdeenas. Schi lehlſchana pee-
derroht pee swehtu-tapschanas jeb swehtschanas un
katram tizzibas lohzeekim wismasahl 2000 lehzeeni

tannis swehtkôs bijs jalez, jo zittadi winnu Deewa
kalposchana pilnigi nau isdarrita. Mohdiga tizziba!

No Kersones gubernijas Kreewusemme raksta, ka
wissur, kur Ewangeliski Luttera tizzigi Wahzsem-
neeki kolonijas us dshwi nomettahs, tur schee pa-
preeksch sewihm usbuhwe basnizu, tad skohlu un bei-
dsoht tahs zittas ehlas un tad winni apgahda tahs pee
dshwes waijadſigahs leetas. Tâ Wahzi nedarroht
tik ween schê Kreewusemme, bet arri Amerikâ, kur tee
aisreisojuschi us dshwi nomestees. Zaur to winni ap-
leezina, ka par to nemirstamu dwehfeli papreeksch un
tad til par to meesu jagahda. Kersonê arri Wahzi,
warr buht kahdas 150 dwehseles, effoht nomettuschees
dshwoht un arri schis masajs pulzinſch sewihm pa-
preeksch griboht ustaisht basnizu. Kahds apteekeris,
M. J. Grup wahrdâ, tur jau labbu laiku dshwo-
dams, preeksch ta buhwejana Deewa namma jau
7000 rublus effoht sadabbujis. Tanni 18. Mai sch.
g. jaunai Ewangeliskai Luttera basnizai
grunti likkuschki ar Deewa luhgschanahm. Deews to
masu pulzinu un winna basnizas usbuhweschanu lai
swehti!

Peepajas leelâ gimnastijas skohlâ, kur arri skohla
eetaisita preeksch sturmannu ismahzischanas, 12.
Aprili pahrklauschinaschana bijuse un 3 jaunekli par
sturmanneem, ar peenahkamahm sinnaschanahm tikku-
fchi atlaisti. Schi „sturmannu skohla“, kas til
weena leelahs gimnastijas klasse (schkirea), nu tiklai
pastahw 6 gaddus; tur mahza kas Galanteeschu skoh-
las kungs Emils Kwahs. Seschki gaddos jau 38
sturmanni irr ismahzjuschees, kas leelakâ dallâ fug-
gus wadda pa Wolgas uppi un pa Kaspiku juberu,
Kreewusemme. G. J. S.

Missiones swehtki Muischazeemâ.

Megribbu flehpt, ka daudsi wehl tahdi lassitaji roh-
nami, kas scho wahrdinu „missione“ eeraudſijuschki,
tuhliht lappinu mett pee mallas, bes ka stahstinu zaur-
lassijuschki. Turpretti, arri newarru flehpt, ka lohti
daudsi lassitaji irr, kas it kâ isalkuschki melle pehz schi
wahrdina, kahrodami dschdeht: kâ ar missiones darbu
weizahs, zil plahweju strahda missiones plaujumâ, un
waj arri ne-atrastu padohmu, kâ aridsan patê, mahjâ
ar arklu strahdadams, pee schi swehta darba ko war-
retu palihdsch.

Pateesi swebts darbs, dsihtees pehz Deewa walfi-
bas un pehz winna taisnibas, schinni behdu eeleija;
tam wiffas zittas leetas taps peemestas. Ir mehs
effam aizinati plahweji missiones plaujama. Ir mums
bubs pilnigeem tapt, ka muhsu Tehws debbesis pil-
nigs irr.

Tanni 4. swebtdeenā pehz waffaras swebtku atswet-
tes (9. Juli) muhsu Muischazeema draudse pee-
dsihwoja leelu preeku. Jo kaiminu mahzitaji ar ja-
wahm draudsehm muhs mihligi apmekleja un ar mums
kohpā, Kristus mihlestibā, missiones swebtkus noswin-
neja pehz muhsu zeen. prahwesta Buettner norun-
nas, ko ar saweem ammata brableem us augschā min-
netu deenu bija norunnajis swinneht. Preekschejas
deenās, kur stiprs wehjsch ar leetu plohsijahs, muhs
lohti behdinaja; bet patti swebtku deenina bija lohti
patihlama un jauka.

Muhsu masa basnizina wiffus muhsu mihlus wee-
sus sawds pagalmjōs nespehja usnemt; tapehz, kaut
gan basnizā eesahlahm, taf pehz isgahjahm laukā,
jaukā basnizās pakalnina. Kas muhsu Muischazeema
basnizās kalninu buhs redsejis, pateesi apleezinahs:
tas effoht no mihla Deewa preeksch tahdeem swebt-
keem taishts altaris.

Basnizā pehz nodseedatas 205. dseesm. muhsu zeen.
prahwests usklubbinaja swebtku weesus, lai lihds ar
winnu sirsnigi Deewu luhdsiht un lai tam Wisangsta-
kam sawus daudsfahrtigus grehtu noseegumus isub-
dsiht un no wiffas sirds noschehlojoht. Jo darriju-
schī, isflawejahm Deewa besgalligu schehlastibu, to
184. dseesm. dseedadami. Nu prahwesta lungs las-
fija praweescha rakstus, kas rahda, ka arri paganeem
ta Kunga gaisma atspihdehs. Pehz apleezinatas tizzi-
bas dewamees laukā. Jo 80. dseesmu nodseedajuschī,
Lutrinu mahzitajs Sakranowicz uslahpa kanzelē, kas
laukā bija uftaisita, pasklubbinaja swebtku weesus (ap
3000 dwehselem) no wiffas sirds un spehla Deewu
luhgt ne ween preeksch sewis, bet arri preeksch nabaga
paganeem tahlās, sweschās semmēs, kas wehl leelā
garra tumšibā maldahs. Nu lassija Matt. 9, 36—37.
israhdidams, ka wehl schodeen un allaschin, tāpat kā
toreis, mihla Jesus sirds eeschehtojahs par wisseem,
kas wehl maldahs bes ihstahs Deewa atsihschanas un
bes mihla Pestitaja Jesus Kristus. Winsch aizina
wiffus kristitus pee schi swebta darba, paganus atgreest
un pee Jesu peewest. Deews grihb, ka wiffi taptu
isglahbti, ka wisseem taptu palihdehts, ka wiffi pa-
liktu weens gannams pulks pee ta weena Ganna.

Dhtrā kahrtā isstahstija, kahdeem tas swebtajs
missiones darbs jadarra. Jesus mahzkeem sawa
Kunga spehla, it kā mihlajs Jesus patē sazzijis: Cita

zaut wiffu pasauli u. t. pr. Mehs wiffi arri Jesus
mahzetti, us mums wisseem atsklann schis wahds:
„cita“, mums wisseem buhs steigtees paganeem to pree-
zas Deewa wahdu nest; katram pehz sawa eespehja.

Treschā kahrtā rahdija, ka neweens nedrihkt aibil-
dinatees sazzidams: kā tikschi pee paganeem tik tahlā,
sweschā semmē? Ar tawahm labbahm dohmahm tu
jau warri ik azzumirkus pee winneem buht. Ar sawu
sirsnigu Deewaluhgschanu tu jau wiffus tohs nabadsi-
nus no welna warras warri raut un west pee Jesu.
Ar ihstu kristigu dsihwi, kas flaidru leezibu dohd no
tahs debbesis gaismas, kas rahda to nahlamu paradihses
laimi jau schē semmes wirsū. Ar dahwanahm, kas no
ihstas mihlestibas dahwinatas, tu pastrahda leelas lee-
tas pee paganeem; jo Deews tahdas dahwanas, ka
arri tahdu dewaju baggatigi swebti. Luhko tik us to
krustā sisto, kā winsch sawas swebtas rohkas issteepj
un tewi swebtidams raida: eij un darri pehz tawa
Kunga prahta!

Tad nodseedajahm 4 pantinus no tahs 735. dseef-
mas, un Wahnes mahzitajs Deringer kanzelē kahpis,
luhdsā mihlo Pestitaju Jesu Kristu ar sirsnigahm luhg-
schanahm, kas paschu sirds dsiklumu kustinaja. Tad
mahzija, ka lepniba augstus, semmus, baggatus, na-
bagus wiswairahl lawe, paganeem preezas Deewa
wahdu sneegt. Tahlahk stahstija: kahdās semmēs
missionari strahda un us kuru pussi tahs semmes no
mums stahw; kahdas paganu tautas tur dsihwo; un
kahdas teem eerahdas un kahdi tiklumi; un kā tee
saweem deewekleem kalpo un uppure — ne ween loh-
pus, bet arri zilwekus; — zil missiones beedribu un
kā tahs darbojahs; isteiza, zil missionari pawiffam
pee paganeem strahda, un kahdās tizzibās. Arri isteiza
rehklinumu, ja katrs kristihts zilweks par gaddu trihs
paganus pee Jesu atgreesch, ta par 10 gaddem wiffi
pagani buhtu kristiti. Tahlaki stahstija dauds affina-
nus gaddijumus, ko pagani nupat pastrahdajuschī; to
dsirdoht sirds trihzeja, kā apses lappina. Al zil
mums Deewam japateizahs, ka mehs wairs bes Jesu
nemaldamees. Sawu runnu beidhs, mahzitajs atkal
sirsnigi Deewu luhdsā, lai Winsch wisseem kristiteem
sirdi lohjitu, ka katrs pehz sawa spehla steigtohs paga-
neem eet palihgā, lai drihsaki tohs warretu isglahbt
no tahm wella faitehm, ar ko tee garrā faititi, ka
arri wianni lihds ar mums warretu issaukt: „Deews
Kungs irr muhsu stipra pils!“

Nu dseedajahm tohs diwi pirmohs pantinus no tahs
427. dseesm. Pehz ta nu masu brihtinu apstahja-
mees; bet ne tā, ka it nekas wairs sirdi un prahtā ne-
buhtu. Scho brihtinu pawaddijahm ar jauku dseedā-
schanu us balsihm. Manni mihli ammata brahli
labbā pulzinā bij faradduschees kohpā un tā ween-

prahitigi, Kristus mihlestiba, noseedajahn to 736. dseefmu us balsim.

Nu Saldus draudses jaunakajs mahzitajs Garff kahpa kanzela un turreja runnu par Israela behrneem jeb schihdineem un rahdija: ka eesahkumä Deews teem to apsohlitu semmi, fur peens un meddus teff, gan demis, bet wehlahf, kad tee Deemu daudstahrtigi ap-kattinajuschy un Jesu pee krusa kohka peenaglojuschy, tas Kungs tohs zaur wissu pasauli iskaiffjis. Garff mahzitaja runnu mihleem lassitajsem labprahf sneegtu jo plaschods wahrdds, ja til lappinas ruhmes rastohs. Ilgaki wairs nedrihtstam kaweht, schihdinus atgreest un pee Jesu peewest, fo tee krusa sittuschy; Deews gribb un prassa to no mums. Schis darbs, schihdinus atgreest pee Jesu, ir mums tas wisgruhtakajs, — un tomehr tas it weegli buhtu isdarrams, ja meh sikkai ta dsihwotum, prohti: schihdineem par labbu preeksch-sihmi — deewabihjigi, vazetigi, mihligi un saderrigi, ta ka wiffas leetas un weetas, wiffas mallas un allas Jesus mihlestiba ween walda; kas schè wirs semmes jau rahda to nahkamo debbes laimi. Al zil drohschi tad warretum prettim eet wisseem welleem!

Nu dseedajahn tohs diwi beidsamus pantinus no 427. dseemas. Saldus dr. mahzitajs Kupffer kanzela nahzis, rahdija no swehtem Deewa raksteem, ka Jesus pats gan til pee Juhdeem ween nahzis, bet no saweem mahzelleem schirdamees pawehlejis zaur wissu pasauli eet un to preezas Deewa wahrdu sluddinahrt wiffai raddibai. Tad winsch muhs atgahdinaja, ka arridsan Kursemme preeksch kahdeem 600 gaddeem tahdi pat pagoni bijuschy, kas no ta ihsta Deewa ne-neeka nesinnajuschy, bet kas meschods dsihwodami sawus paganu deeweklus peeluhguschy: ka fauli, meh-nessi, pehrkonu, sibbeni, leelus kohlus un alminus, niknus swehrus un tschuhskas; arri juhkas mahti, wehju mahti un laimes mahti; un to ne retti darriju-schi it beskauniga wihse. Teem laupischana hijis wis-mihlakajs darbs. Kad Wahzlemneeki jau kahdus bij uswarrejuschy un Kattoku tizziba mahzijuschy un kristi-juschy, tad, til drihs ka walka tikluschy, tuhliht scho jaunru, ar warru usspeestu tizzibu steigichus steiguschees atkal nomasgahf tannis leelakas uppes, — ka Daugawa, Leeluppe un Wentè. Ir taggad wehl redsam daudl atleekas no teh-w-teh-wu paganu eeraddu-meem, fo wezzas mahtes wehl augstaka gohda turr, ne ka swehtus desmit Deewa bauschus.

Nu dseedajahn to 737. dseefmu, un muhsu prahwesta dehs, jauns mahzitajs Julius Buettner, kanzela kahpis, noturreja wiffas waijadfigas aishuhgichanas. Tad swehtku weesi nodseedaja diwi pantinus no tahs 697. dseemas. Beidsoht wezzajs, firmajs tehws, prahwesta kungs Buettner pats uskahpa kanzela un

swehtku weesus noswehtija ar Marona swehtibu. Behz wehl nodseedajahn to trescho pantinu no 697. dseemas un ta sawus missiones swehtkus pabeidsahm!

A. Breedis,
Gaitu fohlmeisters.

Wihra nopuhshanas

pee seewas un behrning kappu.

Al Kungs, eefsch Tawas labbas roklas
Stahn nahwe un arr' dsihwiba,
Preeksch Dewihm manni zetti lohlab,
Mans gars Dew' peeluhdi semmiba.
Tu effi manni satreezis
Un mannus mihlohs atschkhris.

Tu hiji man no debbes sneedfis
It pilnu mihlib's bikkert,
Bet isdert Tu to mannihm leedfis.
Til desmit faldi pilteeni
Irr meelojuschy firdi man,
Bet nu man schultis jadserr gan.

Til desmit mehneschus Tu kahwi
Man dsihwoht swehta lauliba,
Un tad zaur agru, gruhtu nahwi
Schi saite tappa raista.
Tu seewinu man atschkhris
Un behrning arr' lihds nehmi.

Nu weentulis es wirs semmes maldohs,
Man wiffi preeki laupiti,
Til sawa firdi ar to waldohs,
Ka Tu, al Kungs, to darriji.
Mann' muhscha-saul' un swaisniti
Drihs ween' pehz obras isdsehji.

Nefas, nefas man nedarr preeku,
Ko behduls es schè usflattu,
Un krahschmuns mohja mann' pahrlaeku,
Kad es laut fur to eerangu. —
Kad redsu kahdu mahminu,
Kas aukle sawu behrningu.

Mans behrning sch tas duff semmes flehpi
Pee sawas mihlas memminas.
Al seewin', kam til ahtri flehpi
Preeksch mannis tawas aztinas!
Es wehlejohs arr' drihs buht tur; —
Bet Deewa rohka mann' aisturr'.

Klau! Deewa Gars teiz balfi lehnä:
Ko sehrojees schè weentulis,
Lai duff tahs meefas smilshu ehnä,
Tahs dwehpfles dsihwo debbes.
Tur sinnes sawu seewinu,
Tur aukle ta to behrningu.

Nu mannas azzis angsha swerrahs
Tur eeflattigt, fur mihlee miht.
Bet al, ta debbes ne-atwerrahs,
Es newarru tohs eerandfht. —
Tad mannas azzis redsehs tohs,
Kad Deews schihs meefas apskaidrohs.

Es reis arr' tizzigs semmè gulſchohs
 Pee behrnina un ſeewinaſ,
 Un preezigs atfal augſcham zelſchohs
 Pee mihtligas fatilſchanahs.
 Kungs Jeſu, Tu muhs pawaddi
 Zaur kappu Tamà debbeſi. Fr. Mehlſon.

„Skohla.“

„Skohla“ gan irr wiſſeem paſiſtams wahrds, bet tahda ſkohla, par kahdu nupat ſtahtſiſchu, gan zerreju daſchi arri to wahrdu iſſaukdami nepaſiſt, bet zitti atfal ne-apdohma, kahdu apſmeeklu tee ſchai gohda weetinai, ko par ſkohlu ſauzam, zell zaur ſaweem mahneem. Kad nu pawaffara daſchu lohpinu no mahjahm aizina uſ lauku un daſchu puifenu jeb meitinu, kaſ ſeemu uſ ſkohlas benkeem ſehdeja, teem ezeſſ par waldineekem, tad man prahà ſchaujahs, ko pats preeſch pahri gaddem eſmu redſejis, to arri zitteem paſtaſtiht. Tas bija kahdu deenu Aprila beigàs, kad ſaulite, kà uſwarretaja, kaſ ſeemas auſtumu aiſdſinnuſi, wiſſu raddibu uſ jaunu dſihwi ſklubbinaja, un to pahreju uhdeni no ſtrautina uſ leiſu dſinna, ka tas burbuledams ſtraujà uppè eegahſahs. Arri manni pawaffaras wehſtneſſis no mahjahm bij iſwihtis, ittin kà mannihm ko jaunu rahdiht gribbedams. Katra kruma, katras uhdens pelkes eedſihwotaji radditajam preezigi ſlawas-dſeeſmu uppuri peeneſſa, jeb tà ſakkoht, to noſuhtija uſ debbeſim. Tà nemannoht man meſch un krumi bij ja-atſtahj un driht kahdahm mahjahm garram ja-eet. Atfal jauni preeki! — bet aiſ ſchi preeku deklſiſcha noſtumſchana ſlehpahs. No mahjahm lohpu bars lekladams uſ lauku dohdahs, un lohpeji, kaſ ſeemà ar teem puhlejuſchees, tohs preezigi pawadda. Gans, kà waldneekſ, lepneem ſohleem ſawam pulkam preeſchà eedams, tohs kà rikodams, allaſch atpakkal ſkattahs. Garram eedams eewehroju, ka tam leela atſlehgu bunte uſ mugguras. Starp tahm zittas bija leelas un ſwarrigas, zittas maſas un wehl arri zitta kohla atſlehga ſtarp tahm bija pakahrta. Tas mannahm auſihm bija jauns muſikis, un wehl jaunabls brihnumſ mannahm azzihm! — Kahda ſeewina, kaſ behrnu pee rohkas weſdama tam leelam barram neſpehja lihdsi eet, jau labbu gabbalinu bija palikkuſi pakkal un ſtahweja grahwmalli uſ teem aiſgabjeem noſkattidama. Labdeenu demis waizaju: Waj pee jums ſchodeen kahdi mahju ſwehtki^{*)}, ka tik dauds zilwekeem wakkas irr lihds eet lohpinus iidſiht?

^{*)} Mahjuſwehtkiſ ſauz tohs deenas, tur gan baſnija netohp turreta, bet ko mahjàs, it ihpaſchi ſeewas, ſwehti.

„Swehtki gan ne,“ atteiza ſeewina, „bet mehſ ſchodeen lohpinus pirmu reiſi laukà laiſcham, tad tatſchu katram irr preeks tohs uſ gannibu pawaddiht.“ Tas laikam bija tas gans, tà es ſazziju, kaſ lohpu pulkam, ar atſlehgu bunti uſ mugguras, preeſchà gabja? — „Gans bija gan,“ ſeewa atbild. Es jautaju: Kur wiſch tad liks til dauds atſlehgu? Kà pus ſaunedamees ſeewina atbild: „Ta pee mums irr tahda ſkohla, kad pirmu reiſi pawaffarà lohpus laukà dſennam, gans lohpeem preeſchà eet, un —“ Mihta mutterin, tà ſazziju, tas wehl nemaſ nau no atſlehgham; bet es labprahſt klauſtohs, kad juhs man no atſlehgham un ganna wairahſ iſteiktu. „Es jau jums teizu,“ atbild ſeewa, „ka-ta irr tahda ſkohla pee mums, ka gannam pawaffarà pirmu reiſi lohpus laukà dſennoht, ja-eet teem preeſchà atſlehgas neſdamam, un tad uſ gannibahm aiſnahluſcham tam ar to atſlehgu bunti trihs reiſ jaſkreij ap ſawu lohpu barru un tad atſlehgas jaſweeſch lohpu widdà, lai tee ſchogadd neklit, bet lai wiini kà lohpa ſaſlehgti zits pee zitta turras un gannam lai irr weeglahſ tohs nowaldiht, ka tee ſkade, labbibà jeb plawà ne-eetu.“ Mihta mahſ, tà es atſazziju, waj juhs to wehl drihtſteet ſaukt par ſkohlu? „Skohla“ irr gohda weeta, tur ne ween behrni, bet arri pee-augſchi, kaſ ar to ſa-draudſejahs, gudribu un mahjibu warr ſmeltees un deewabihjaſchanohs mahzitees. Jums buhtu labbahſ jaſakka: Ta irr pee mums tahda mahnutizziba un tumſa ſibas eeraſcha. Waj tad jums wehl nau ſkohlas, kur ſeemà juhu behrni derrigas mahzibas ſmeklahs? un kad jums tahda irr, tad newelzeet ſawus behrnus atpakkal neſinnahſchanaſ tumſibà. — Tad ſeewina puſdujmigi atbildeja: „Lai behrni mahjahs tanni jaunà ſkohla, mums wezzeem japeeteel ar to wezzu ſkohlu, ko tehwi un mahtes mums eemahzija.“

Ko es beidsiht tai ſeewina teizu, kaſ laikam bija patti mahju ſaimneeze, to teizu arri zittahm namma mahtehm, kaſ ſawus jeb maſes behrnus mahnutizzibam wilddamas, teem zaur atſlehgu ſpehku gribb palihdſeht, lohpus ganniht, un wehl tahdai mahnutizzibai peeleeſ to gohda wahrdu „ſkohla“. No-ahrdeet ſawu wezzu mahnu ſkohlu, kaſ no atſlehgu bunteſ taiſita un ko gans uſ mugguras neſſ, ta newarr nei gannam nei lohpeem ko lihdsiht; bet leezeet weenu paſchu labbu atſlehgu pee ſaweem lohpeem, tas irr: labbu un prahſtigu gannu, tad tee buhs weenumehr jaukà pulkama un uſ gannibahm blakkam labbibai augoſchu ſahli eſſdami, wahrpas ne-aſtikis, un dſieſes, kà arri kohla atſlehgas tad warrehs meerigi palikt mahjàs.

Vajizis un ſkohlas ſinnu rakſtitajs: Gottbard Bierhuſſ.

No ſenſures atwehlehts. Jelgawà, 10. Auguſtà 1867. Nr. 107.

G. M.—d.

Drucktabſt pee J. W. Steffenbagen un debta.